

Projecte Lingüístic

Índex

1. INTRODUCCIÓ.....	2
1.1 Descripció de l'escola.....	2
1.2 Participació de l'escola en projectes lingüístics.....	3
2. L'ESCOLA ENRIC FARRENY	4
2.1 Llengua pròpia.....	4
2.2 Llengües oficials	4
2.3 Llengües d'origen	4
2.4 Primera llengua estrangera	4
2.5 Segona llengua estrangera	4
2.6 Intercomprensió.....	5
3. MERIDIO: PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE	5
3.1 Finalitat	5
3.2 Objectius	6
3.3 Participants	6
3.4 Criteris metodològics i organitzatius.	7
3.5 Avaluació.....	8
3.6 Acollida d'alumnat nouvingut.....	9
3.7 Atenció a la diversitat.....	9
3.8 Comunicació interna i relació amb l'entorn.....	9
4.CONCLUSIONS	10
5.BIBLIOGRAFIA	11

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Descripció de l'escola.

L'escola Enric Farreny és un centre d'educació infantil i primària d'una línia amb 218 alumnes i 15 mestres. Es troba al barri perifèric de Lleida, la Bordeta i compta amb identitat pròpia dels del curs 1982-83. La Bordeta és una barri de nivell socio-cultural mig-baix on la població és del país i la immigració no supera el 10%. Moltes famílies del barri han mantingut la fidelitat al centre i també s'han integrat alumnes d'altres poblacions o territoris sense cap tipus de conflicte pels seus costums, cultures o maneres de ser.

L'escola conviu amb altres 3 centres d'educació infantil i primària: l'Escola Parc de l'Aigua i l'Escola Joan Maragall (de titularitat pública) i el Col·legi Nostra Senyora del Carme (centre concertat). El barri disposa també d'un centre d'educació especial de titularitat pública, CEE l'Esperança, i dues escoles bressol de titularitat municipal: EB Albarés i EB Bordeta. Els ensenyaments secundaris els ofereix per una banda l'Institut Maria Rúbies i per l'altra el Col·legi Nostra Senyora del Carme.

Institucions i organitzacions culturals, socials, recreatives, esportives i d'esplai ofereixen a l'alumnat suficients ocasions d'intervenir i participar en la vida del barri i estan en contacte amb l'escola i l'escola també hi participa activament amb elles.

L'alumnat que té el centre prové, majoritàriament de famílies treballadores, de nivell econòmic mig-baix o baix. Alguns d'ells amb importants problemes econòmics i alguns fins i tot socials.

El nombre d'alumnes del centre és relativament estable. En aquest moment és de 223 alumnes, 76 a l'educació infantil i 147 a l'educació primària. El moviment d'alumnes durant el curs ronda el 5 % del total. Quatre dels alumnes del centre tenen NESE (necessitats educatives de suport específic), de handicap psíquic i tres alumnes més tenen dictamen de l'EAP. Els alumnes d'altres nacionalitats o d'altres cultures sumen un total del 10% de tot l'alumnat. La seva integració s'ha fet o s'està fent amb un procés d'immersió lingüística i cultural a l'aula sense cap tipus de dificultat a destacar.

Aproximadament el 60% de l'alumnat té com a llengua familiar el castellà, fet que es posa de manifest en la vida diària del centre fora de les aules. La llengua d'ensenyament aprenentatge a l'escola, el català, s'imparteix i usa en tots els nivells i àmbits sense que això comporti cap tipus de problema amb els alumnes o famílies castellano parlants.

1.2 Participació de l'escola en projectes lingüístics

L'escola Enric Farreny ha participat des de fa anys en diferents projectes lingüístics organitzats pel Departament d'Ensenyament.

- Participació en dos Comenius (2004-2007 i 2009-2011).
- Participació en tots els diferents projectes organitzats per part del Departament en llengua anglesa (PELE, PILE, GEP 1 i GEP 2).
- Centre acollidor d'auxiliars de conversa en llengua anglesa: Anne Marie Murphy (Irlanda) Lisa Friedman (Estats Units) i Merve Özuak (Turquia).

CURS 2015-2016

- Formació per part del professorat en intercomprensió. Presencial i telemàtica.
- Participació en la xarxa d'intercomprensió promoguda pel Departament i amb la col·laboració de la professora de la UAB Encarni Carrasco

CURS 2016-2017

- Formació per part del professorat en intercomprensió i plurilingüisme.
- Participació fent una ponència en les jornades de plurilingüisme a Barberà del Vallés organitzades per la Societat Catalana de Pedagogia.
- Aplicació del termòmetre lingüístic a P5.
- Acollida d'una auxiliar en llengua anglesa del territori MEC , Chloe Worrall (Canadà) i d'una auxiliar de llengua francesa Sarah Boualaoi(França).
- Acollida de dos alumnes Erasmus+ italians Marco Orrú i Martina Uda (Itàlia) per fer treball d'intercomprensió.

CURS 2017-2018

- Participació en el grup de treball d'escoles plurilingües organitzat per la Societat catalana de pedagogia.
- Participació fent una ponència en les jornades de plurilingüisme a l'Institut d'estudis catalans de Barcelona.
- Aplicació del termòmetre lingüístic a P5.
- Acollida de becats pel projecte Erasmus+: Perfil anglès d'educació física (Agata Kowalska de Polònia), perfil francès (Sofia Faloutsou de Grècia), perfil artístic plàstic (Flavia Barbera d'Itàlia) i perfil anglès (Kiwon Lam del Regne Unit) per fer treball d'intercomprensió i potenciar les llengües estrangeres.
- AMPA coordina un curs de català per a famílies no catalano-parlants amb el consorci de normalització lingüística.

2. L'ESCOLA ENRIC FARRENY

2.1 Llengua pròpia

El català és la llengua pròpia d'ensenyament del sistema educatiu a Catalunya.

2.2 Llengües oficials

El castellà és una de les llengües oficials de l'ensenyament a Catalunya i a l'Escola Enric Farreny s'introdueix a l'educació infantil en els tallers internivell i en el desenvolupament de l'àrea de plàstica. Al igual que a infantil, el castellà és la llengua de comunicació pròpia de l'àrea de plàstica encarregada de desenvolupar un projecte anual que involucra a tota la comunitat educativa.

L'àrea de castellà es desenvolupa en aquesta llengua vehicular al llarg de tota l'etapa de primària.

2.3 Llengües d'origen

En l'actualitat podem afirmar que l'alumnat de l'escola conviu amb les següents llengües: àrab, búlgar, italià, francès, panjabi, portuguès, romanès i rus.

2.4 Primera llengua estrangera

L'anglès és la primera llengua estrangera del centre. Aquesta s'introdueix a l'etapa d'infantil mitjançant un taller internivell (de P3, p4 i p5) des de p3 i com a àrea a partir de p4. A partir de 1r curs i fins a 6è es desenvolupen els continguts propis de l'àrea d'anglès, continguts d'informàtica i continguts CLIL denominats ETHOS (English Through Other Subjects). Aquests continguts pertanyen a unitats didàctiques d'Expressió Artística (1r, 2n curs i 5è), Matemàtiques (3r i 6è), Coneixement del Medi Natural (4t i 6è) i Coneixement del Medi Social (5è). A més a més l'àrea d'Educació Física es desenvolupa íntegrament en anglès i l'àrea de música desenvolupa una unitat didàctica en cadascun dels cursos de primària.

2.5 Segona llengua estrangera

El francès és la segona llengua estrangera del centre i s'inicia a 3r curs per a tots els alumnes realitzant una sessió setmanal de la pròpia llengua. També es desenvolupa en francès continguts de l'àrea de matemàtiques de cicle superior. A més, també és la segona llengua estrangera de l'institut de referència de l'escola, INS Maria Rúbies. Per tant, els nostres alumnes podran continuar amb l'aprenentatge d'aquesta llengua a l'etapa de secundària.

2.6 Intercomprensió

Entenem la intercomprensió com la capacitat de comunicar-se entre parlants de llengües **d'arrel** llatina diferents degut als ponts que s'estableixen per la proximitat a la llengua originària. El centre vetlla perquè els alumnes estiguin en contacte amb diferents llengües d'arrel llatina ja sigui amb el treball de documents escrits i/o orals o amb la participació de persones les quals la seva llengua materna sigui romànica diferent al català i castellà..

3. MERIDIO: PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

3.1 Finalitat

És un tret d'identitat del nostre centre que afavoreix el plurilingüisme entès com a aprenentatge significatiu de llengües dins d'un marc d'intercomprensió.

La intercomprensió es duu a terme des d'una doble perspectiva. D'una banda es produeix una intercomprensió directa o indirecta i d'una altra banda vertical i horitzontal.

Quan fem referència a la intercomprensió directa ens referim a totes les converses espontànies que es produeixen entre els diferents auxiliars de conversa, i els alumnes. Les llengües pròpies interactuen i s'arriba a l'enteniment de l'altre sense fer cap tipus de transferència lingüística. La comunicació és real i el seu únic objectiu és el d'entendre a l'emissor. La intercomprensió indirecta és aquella que ha estat creada per a tal finalitat, és a dir, són tots aquells textos i projectes, els materials dels quals han estat creats per afavorir aquesta intercomprensió d'una manera pautada i amb uns objectius claus. Val a destacar tots els textos que s'utilitzen a les àrees de Coneixement del Medi Natural, Coneixement del Medi Social, Matemàtiques i els materials proporcionats per Euromania.

La intercomprensió vertical és aquella que novament ofereixen els auxiliars de conversa, el professorat i les famílies al parlar amb els alumnes en llengües diferents a les pròpies dels alumnes. Tanmateix, l'alumnat pot gaudir d'una intercomprensió horitzontal al veure com el professorat del centre interactua en diferents llengües. Per al propi professorat aquesta interacció propicia un desenvolupament de la capacitat de comunicació i de comprensió de l'altre sense haver de canviar de llengua.

3.2 Objectius

La redacció dels següents objectius es basa en el document “El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya. L’aprenentatge i l’ús de les llengües en un context educatiu multilingüe i multicultural”.

- Respectar els parlants d’altres llengües i la seva cultura mitjançant experiències comunicatives per a esdevenir ciutadans en un món globalitzat.
- Millorar la competència comunicativa en llengües estrangeres (anglès i francès) dels alumnes a través d’experiències vivencials per a afavorir la comunicació en situacions reals.
- Potenciar la competència oral de les diferents llengües del centre proposant activitats d’aprenentatge significatives per a millorar el discurs propi.
- Valorar les diferents llengües d’origen de les famílies mitjançant la seva visualització en el centre per a fomentar la diversitat cultural.
- Incrementar la participació de les famílies en la vida escolar mitjançant la participació activa en situacions d’ensenyament-aprenentatge per a crear vincles entre tota la comunitat educativa.

3.3 Participants

ALUMNAT: Gaudeix de les activitats proposades per fomentar la competència lingüística. A més, en situació d’intercomprensió és un agent actiu dins la conversa. Incorpora en la seva xarxa conceptual destreses per l’aprenentatge actiu de les llengües.

PROFESSORAT: Promou diferents activitats per afavorir la utilització de la llengua o les llengües, com a mitjà d’aprenentatge.

AUXILIARS DE CONVERSA:

- Referents lingüístics: Els auxiliars de llengua anglesa i francesa intervenen en l’àrea de llengua com a facilitadors de les destreses lingüístiques pròpies i com a procuradors de models fonètics i lèxics.
- Els auxiliars de llengües d’arrel llatina afavoreixen la intercomprensió i interactuen en diferents àrees i contextos lingüístics diferents per tal d’afavorir el plurilingüisme al centre i generar destreses metalingüístiques entre l’alumnat.

FAMÍLIES: Participen en els diferents projectes organitzats a l’escola i en activitats específiques dins l’aula.

3.4 Criteris metodològics i organitzatius.

A la nostra escola, la llengua té un àmbit propi de treball, repartit en les àrees de llengua catalana, castellana, primera llengua estrangera i segona llengua estrangera, però és l'eix vertebrador de tots els altres àmbits.

En el document de centre "[Línia d'escola](#)" queda reflectida l'organització i distribució de continguts per àrees, nivells i cicles.

Etapa d'infantil

- Realització del taller internivell (P3,P4,P5) en llengua anglesa
- Participació dels diferents auxiliars de conversa en la resta de tallers internivells com a dinamitzadors de l'activitat conjuntament amb els mestres de referència.
- Potenciació de la llengua pròpia oral en l'espai de joc simbòlic i en els grups de llenguatge.
- Participació de famílies amb llengua materna diferent del català i del castellà per explicar contes.
- Ús de maletes viatgeres per fomentar l'hàbit lector, l'expressió oral i el gaudi de la lectura.

Etapa de primària

- Ús de maletes viatgeres per fomentar la competència lectora i el gaudi de la lectura amb materials en diferents llengües.
- En diferents àrees es té en compte el tractament de les llengües.
- Participació dels auxiliars de conversa en diferents àrees i en tots els cursos.
- Participació de famílies amb llengua materna diferent del català i del castellà per explicar els oficis.
- Apadrinament lector entre els grups de 6è i 1r, 5è i 2n.
- Treball internivell de llengua a cicle superior.
- Priorització de desdoblaments pel treball de la llengua oral i escrita.

A continuació es presenta uns quadres resum de l'ús de les diferents llengües del centre.

ENGLISH	P3 P4 P5 Workshop in ENGLISH
	P4 P5 ENGLISH
	1 st – 6 th grade ENGLISH: 2 sessions + 1 ICT session ½ group
	Physical Education 1 st – 6 th grade in ENGLISH
	Music 1 st – 6 th grade: 1 Didactic Unit per academic year
	ETHOS (English THrough Other Subjects) 1 st -2 nd : Music 3 rd : Maths 4 th : Science 5 th : Social Science & Art 6 th : Science and Maths

FRENCH	Quatrième – Sixième (MATIÈRE)
CATALAN	ÀREA + Tutoria
SPANISH	ÀREA + Proyecto Artístico
INTERCOMPREHENSION	Euromania (de 3r a 6è): Italiano, Français, Portugues, Aranés, Castellano, Românesc i Català

3.5Avaluació

El centre avalua l'àmbit lingüístic tenint en compte les diferents dimensions treballades a cada àrea. S'utilitzen els instruments d'avaluació acordats en els diferents cicles com per exemple: Avaluació de Comprensió Lectora (proves ACL), Proves de velocitat lectora, Avaluacions inicials i finals, Produccions escrites, Exposicions orals, Observació directa i indirecta del treball de l'alumnat...

L'avaluació de la dimensió plurilingüe i intercultural es duu a terme amb els indicadors proposats i treballats en el TELMELVIVES, del qual forma part l'escola com a grup impulsor. Mitjançant un llistat de descriptors s'analitza el centre com a escola plurilingüe.

L'avaluació dels alumnes es duu a terme des de les pròpies àrees lingüístiques així com des de la resta, a partir de l'anàlisi de la dimensió plurilingüe mitjançant ús de rúbriques.

3.6 Acollida d'alumnat nouvingut.

El nostre centre quan rep alumnat nouvingut aplica estratègies didàctiques i mesures organitzatives per tal d'aconseguir que aquest alumnat rebi una acollida al centre i una atenció lingüística de qualitat, de manera que se li faciliti l'accés a la llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu de Catalunya en les millors condicions possibles.

El centre quan **rep alumnat nouvingut que desconeix les dues llengües oficials** del sistema educatiu de Catalunya aplica estratègies didàctiques i mesures organitzatives per tal d'aconseguir que aquest alumnat rebi una atenció lingüística personalitzada.

3.7 Atenció a la diversitat

El nostre centre ha definit com s'organitza l'atenció a la diversitat de necessitats i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, fet que, en temes lingüístics, s'ha de centrar fonamentalment a reforçar:

- El desenvolupament de la llengua oral i la iniciació de la lectura i escriptura a parvulari
- L'assoliment de la lectura i l'escriptura en el cicle inicial de l'educació primària
- El desenvolupament de la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita en tots els cicles i nivells.

L'escola té definits els mecanismes que s'han de posar en funcionament per assolir aquests objectius, els quals fan referència a l'adaptació del currículum, als aspectes organitzatius i a les orientacions metodològiques, comptant amb el suport de la CAD (Comissió Atenció Diversitat) i dels serveis educatius.

S'apliquen mecanismes com : Atenció individualitzada, petits grups, desdoblaments, grups de llenguatge a ed. Infantil, apadrinament lector, grups de biblioteca...

Per incentivar la llengua el centre organitza la programació curricular i l'avaluació per potenciar l'ús del català. També s'organitzen activitats que tenen com a finalitat potenciar aquest ús.

3.8 Comunicació interna i relació amb l'entorn.

En les comunicacions externes i internes el nostre centre educatiu manifesta el tarannà plurilingüe de l'escola emprant quan és possible més d'una llengua. Com per exemple en les circulars informatives a les famílies, cartells informatius i articles publicats a la web del centre en diferents llengües (català, castellà, anglès, francès, portuguès, italià, grec, turc, ...).

4.CONCLUSIONS

El nostre projecte Meridio explicita que l'escola és plurilingüe perquè actuen diferents llengües: les pròpies, les maternes i les estrangeres. Però a més propiciem espais per afavorir la intercomprensió.

De vegades en metodologies com la del **treball per projectes** els és difícil d'incorporar les llengües estrangeres dins d'aquests. En canvi, nosaltres en fer ús de recursos en diferents llengües ja queden integrades dins dels projectes.

No pretenem que els alumnes aprenguin més llengües, si no que **s'atreveixin a comunicar-se** amb llengües de la mateixa arrel que les nostres. Que davant d'una **situació lingüística** el nostre alumnat pugui ser competent per resoldre-la (en un aeroport, un restaurant, un anunci,...) i que tinguin estratègies metalingüístiques que els ajudin a resoldre aquella situació. Per això incorporem auxiliars de conversa interactuant de manera natural amb l'alumnat generant situacions formals i no formals (esbarjo, salutacions, tallers, classes, exposicions, comandes, etc...) Aquest aprenentatge de la competència lingüística s'inicia a l'etapa **d'educació infantil**.

Aquesta manera de treballar a l'escola **estimula i afavoreix l'aprenentatge** de llengües entre el professorat i un millor coneixement d'altres cultures.

D'una altra banda tant els alumnes com les famílies que tenen una **llengua materna diferent** al català i castellà també se senten reconeguts ja que la poden emprar al centre, davant dels companys, o amb els auxiliars en situacions comunicatives reals.

S'afavoreix la **participació de les famílies** en el dia a dia de l'escola desenvolupant activitats en les seves pròpies llengües.

El centre continuarà apostant per aquest model de treball que dona resposta a la realitat social que ens envolta i a més creiem fermament que tal com diu el Marc d'Ensenyament de Llengües Vives "ofereix l'oportunitat de descobrir que una llengua mai és del tot desconeguda i que podem trobar elements coneguts en allò que sembla desconegut".

Entenem que el projecte lingüístic és una eina viva i com a tal és troba en constant transformació per donar resposta a les necessitats lingüístiques que es vagin generant.

5. BIBLIOGRAFIA

- DDAA Marc d'Ensenyament de Llengües Vives. Barcelona. Grup Promotor Santillana. 2015
- El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya: L'aprenentatge i l'ús de les llengües en un context educatiu multilingüe i multicultural. Barcelona. Departament d'Ensenyament. 2018
(<http://agora.xtec.cat/escolalestany/wp-content/uploads/usu937/2014/09/Model-linguistic-Catalunya-1.pdf>)
- Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic. Llengua catalana i llengua castellana. Barcelona. Departament d'Ensenyament. 2015
- Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic. Llengües estrangeres. Barcelona. Departament d'Ensenyament. 2015
- Competències bàsiques d'aprendre a aprendre. Barcelona. Departament d'Ensenyament. 2015
- Competències bàsiques de l'àmbit digital. Llengua catalana i llengua castellana. Barcelona. Departament d'Ensenyament. 2013
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)
- DECRET 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil.
- ORDRE EDU/484/2009, de 2 de novembre, del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació del segon cicle de l'educació infantil. (DOGC núm. 5505, de 13.11.2009)
- DECRET 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. (DOGC núm. 6900, de 26.6.2015)
- ORDRE ENS/164/2016, de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària. (DOGC núm. 7148, de 23.6.2016)
- DECRET 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)